

BRUYKER, Caesar de (Ledeberg 8 augustus 1878 – Antwerpen 22 maart 1924).

Kwam uit een Vlaams midden, volgde middelbaar onderwijs aan het Gentse atheneum en schreef zich vervolgens in aan de universiteit, waar hij in 1902 promoveerde tot doctor in de genees-, heel- en verloskunde. Als student profileerde De Bruyker zich reeds als Vlaamsgezind en vrijzinnig. Zo nam hij in 1899-1900 bestuursfuncties waar in 't Zal wel gaan en behoorde hij tot de inrichters van de eerste twee studentencongressen ter vervlaamsing van de universiteit. Hij werd in 1902 benoemd tot preparator, eerst bij professor **Camiel de Bruyne** in het Biogeografisch Instituut en vanaf 1908 bij professor **Julius Mac Leod** in het Botanisch Instituut. Zo kwam hij in contact met deze twee vooraanstaande propagandisten van de verspreiding van de wetenschap in het Nederlands. De Bruyker volgde hun voetspoor. Hij publiceerde overwegend in het Nederlands en gaf voordrachten voor het **Kruidkundig Genootschap Dodonaea**, waarvan hij van 1900 tot 1916 penningmeester was, en voor de **hogeschooluitbreidingen**. Hij behaalde tijdens deze periode een tweede doctorstitel (in de plantkunde, 1906) en werd in datzelfde jaar secretaris-penningmeester van de **Vlaamsche Natuur- en Geneeskundige Congressen**. De Bruyker zette zich ook in voor de vernederlandsing van de Gentse universiteit en schreef als lid van de tweede **Hogeschoolcommissie**, samen met **Lodewijk de Raet**, **Frits Sano**, **Lodewijk Dosfel** en **Marten Rudelsheim**, een bijdrage voor het verslag dat in 1909 verscheen. In 1913 werd De Bruyker bevorderd tot werkleider aan de universiteit en kreeg hij een leraarsambt aan de Stedelijke Normaalschool voor Juffrouwen. Vanaf 1908 gaf hij ook nog les aan het Gentse atheneum voor meisjes, waarvan hij in 1914 waarnemend bestuurder werd.

Toen Mac Leod in 1914 uitweek, nam De Bruyker diens bestuursfunctie in de Plantentuin van de Gentse universiteit over. Tijdens de Eerste Wereldoorlog was hij op vraag van de Duitse bezetter bereid de cursussen van Mac Leod (algemene plantkunde en erfelijkheidsleer) aan de **von Bissing Universiteit** over te nemen. Hij werd op 29 juli 1916 tot buitengewoon hoogleraar aangesteld (gewoon hoogleraar op 1 november 1917). Bij de uitbouw van de Hogere Land- en Tuinbouwschool in 1917 werd hem tijdelijk het bestuur toevertrouwd. In 1918 maakte hij ook deel uit van het College van Curatoren van de Vlaamse Hogeschool.

Bij de bevrijding werd De Bruyker uit al zijn functies ontzet, gevangengenomen en door het assisenhof van Oost-Vlaanderen in juli 1920 tot vijf jaar hechtenis veroordeeld. Ziekte bracht hem voortijdig vrij. Hij vestigde zich te Antwerpen, waar hij kort daarna overleed.

WERKEN: 'Waarom een Vlaamsche Faculteit der Wetenschappen?', in *Verslag der Commissie tot vervlaamsching der*

Hoogeschool van Gent, 1909, p. 47-55; – *Het Land- en Tuinbouwonderwijs in Vlaamsch België*, 1911; – *Handleiding bij het aanleeren der plantkunde*, 1913.

LITERATUUR: Th. Heyse, *Index Documentaire*, 1. *L'Université flamande*, 1918-1919; – Prof. C. de Bruyker en de *Vlaamsche Hoogeschool voor het Belgisch Gerecht*, 1920; – D. van Damme, *Universiteit en volksontwikkeling*, 1983; – D. Vanacker, *Het activistisch avontuur*, 1991.

ANNE-MARIE VAN DER MEERSCH